

Paraules escrites i ~~premuniciades~~
per M. C. el dia 5 de Juny
de 1970, a la ~~Terrassa Martini~~

Amics benvolguts:

De les coses més allunyades del meu pensament o si voleu, de les meves il·lusions, ha estat la de trovar-me de cop i volta autora d'un llibre. D'un llibre que ha tingut la sort d'obtenir desde'l primer moment una acollida franca i oberta per part d'una editorial tant important com la Selecta, per part de la Direcció de la Societat Martini i Rossi que amb la seva gentilesa ha volgut oferir aquesta reunió tant agradable i per part d'un dels meus estimats amics, Josep M^a Pi Suñer, home eminent i humà, personalitat forta, definida i polifacètica que ha tingut l'extrema amabilitat d'acceptar de fer-me la presentació.

Tot plegat, haig de confessar que considero que m'ha estat donat, podriem dir-me, de més a més. I, com si no fos prou, el llibre ha ^{sigut} ~~estat~~ molt ben acollit, tant per

21

part dels meus nombrosos amics com dels crítics
que han tingut l'amabilitat de parlar-me.
Per a tots i també, pels assistents a aquest
acte, el meu més profund agraiment. A tots,
moltíssimes gràcies.

També em trovo, gairebé sense adonar-me'n, adre-
çant-vos aquestes paraules. Prefereixo dir-vos
desseguida que seré breu. És la primera vegada
que dirigeixo la paraula a un grup de persones i,
sempre es arriscat de fer provatures davant
d'altre gent --- però, en fi, la idea de consi-
derar que tots sou amics m'ha donat l'ànim
imprescindible per a trencar el gel; i també,
la responsabilitat de saber que no en puc
abusar gaire.

De totes maneres, time de dir-vos perquè he
~~he~~ fet aquest llibre. La veritat es que
sempre m'ha agradat escriure i de tant en

/.

tant m'he dedicat a ordenar els meus records.

Els primers apunts daten de quan tenia 12 anys. Va ser a Viladrau on hi passàvem l'estiu. Un matí vaig rebre la primera postal dirigida a mi sola, del Mestre Lluís Millet; per els meus 12 anys va ser un tronfoli que em deixà una alegria que semblava m'havia d'esclatar el pit. A la tarda, d'aquell mateix dia de darrers d'agost, amb dues nenes, Eulàlia i Maria Feliu vaig sortir a passeig. Acompanyades de la Srta. Dolores (institutriu d'elles i professora meua) vam anar als castanyers i, no sé perquè però ens va donar per parlar i descansar. Encara sembla que vegi la Maria, de bon humor, tota estirada damunt del prat verd i l'Eulàlia, tant sols mig ajeguda rient. Tampoc se perquè però, tot d'una, em vaig sentir més gran i amb una mena de neguit d'arribar a casa per a intentar escriure les impressions especials que aquell dia havien

omplert el meu cor.

Ja veieu que l'il·lusió d'escriure em ve de lluny.
Aquest fet pot ser decepcionarà els qui diuen
que, «Una vida dins la Música» en reali-
tat qui l'ha escrit es el meu marit i no
jo. Em sap greu ~~de~~ no poder + ~~de~~ complaure
als qui això diuen però... la veritat es que
l'estiu passat a Port de Llançà no vaig pa-
rar d'escriure per a poder donar, tal com m'ha-
via compromès, el meu primer llibre a l'Edi-
tor el dia 15 de Setembre.

A partir de la meua adolescència, sense gaires
interrupcions, vaig anar apuntant les meves im-
pressions i les observacions que feia de la manera
de ser de la gent del meu voltant.

Quan vaig ser més gran també vaig pendre a-
punts de l'ensenyament que rebia dels mestres
Lluís Millet, Joaquim Canals - el meu pare - i,
anys després, del gran pianista Ricard Viñes.

Dels meus primers professors de música, Adela Gifert, Maria Gifert i Agnès Cendrós - la meua mare - no en tinc cap apunt però, tot ho guardo en la memòria del cor que es la que mai oblida.

Lluís Millet va ser el meu mestre de solfeig superior, d'harmonia i d'altres matèries musicals però, per damunt de tot Millet em va desenvolupar de manera molt viva l'afany de perfecció, l'amor al goig de la interpretació musical i el sentit de la missió social de tot artista. En Millet tenia una idea religiosa de la Música a l'estil de Vincent d'Indy o d'Albert Schweitzer - aquest darrer molt amic seu. Per a Lluís Millet la Música era una cosa vivent. Tenia un culte als grans genis i a la missió sagrada de l'artista. En Millet

va servir a la Música però mai s'en va servir...
 Era un apòstol de la Música i es va imposar
 per la seva superioritat artística, per la seva
 fe, l'autoritat moral i l'energia en la
 defensa del que ell creia la veritat en art
 i en totes les coses.

Com dic en un indret del meu llibre, crec
 que un Clavé, un Lluís Millet tenen tanta
 importància en el fet que Barcelona sigui una
 ciutat amb un esperit que la vivifica com els
 grans noms de la indústria i de la econo-
 mia del nostre país.

A part doncs de les seves ensenyances musicals de
 primer ordre, es l'esperit d'ideal, el gran
 amor a la Música i, un sentit de valentia
 moral el que l'Mestre va voler gravar en
 el meu ànim. Lluís Millet deia: «Quan
 crec tenir raó tinc pit per a tot». D'aques-
 ta fe profunda li provenia la capacitat
 d'acció franca, oberta, noble i audaç
 sense racons tenebrosos.

Després, al cap de temps, quan el meu pare ja no era d'aquest món, vaig tenir la sort immensa de trobar el gran pianista Ricard Viñes. Va ser el nostre il·lustre compositor Manuel Blancafort qui me'l va presentar i qui va fer perquè Viñes em sentís tocar el piano. Viñes havia viscut a París desde l'any 1887 i quan vingué a instal·lar-se a Barcelona a causa de la guerra mundial, - era l'any 1940 - 41 -, ~~en~~tenia 65 anys. A Ricard Viñes no li interessava tenir deixebles però, després de sentir-me a casa en Blancafort, va accedir a donar-me unes classes d'interpretació de música espanyola i francesa.

Ricard Viñes començà venint a casa una hora per setmana. De mica en mica les seves lliçons van sovintejar de tal manera que al cap d'un any ja venia gairebé dia per altre i s'hi estava tot el matí.

8

A més de la classe, em contava coses de París, del seu ambient, em parlava molt de Ravel - que era el seu amic de l'ànima - de Debussy de Severac, de la princesa de Polignac, de Poulenc, de Georges Auric, de Falla, de Mompou... També em recitava poesies de Baudelaire, de Verlaine i, d'ell mateix...

Tots els compositors que he anomenat i molts d'altres li han dedicat obres seves. Debussy li dedica «Poissons d'or». Debussy no ha dedicat cap obra seva a cap altre pianista del seu temps. També Debussy, pocs dies abans de la seva mort demana que li transportin el piano a la seva cambra de malalt perquè Ricard Viñes li interpreti per última vegada els Études.

Viñes em digué que a l'interpretar «Pour les arpèges composés» se li humitejaren els ulls i cregué no poder continuar...

Ja veieu doncs, - junt amb un tresor de consells

/.

tècnics i interpretatius, que no ve el cas de ⁹
detallar en aquest moment, si Ricard Viñes
en va enriquir i si en vaig poder prendre
d'apunts de gran interès!

També, jo mateixa, he tingut la sort de tractar
músics importants de casa nostra, Nicolau, Lamote,
Llongueres, Mompou, Blancafort, Massià, Costa,
Toldrà i, molts d'altres. També esperits de selec-
ció com Isabel Llorach, Manuel Rocamora ---
També artistes eminents de l'extranger ---

¶, també jo he viscut pel meu compte moments
de tot... es per això que he volgut posar el sub-
títol de «Històries en Rosa i Negre»... Desde la
meua infantesa, trista, de filla única, passant
pel concurs internacional d'execució musical
que porta el meu nom i que vam fundar
el meu marit i jo l'any 1954 a la nostra
ciutat i, que en aquest moment estem orga-
nitgant ja el 17^è concurs... De tot hi

10

ha hagut i de tot parlo en el llibre encara que
del Concurs no arribi als darrers anys... Fixo' pot
ser ja vindrà en un 'altre ^{ocasió} ~~llibre~~. Sempre, quan
es viu intensament, queden coses per a dir... També
m'agradaria parlar de ^{alguns} ~~molts~~ problemes existents
dins el nostre món de la Música...

En fi, he fet aquest llibre perquè desde sempre he
tingut una passió per escriure i, perquè tenia per
explicar uns records viscuts directament i uns fets
autèntics d'artistes que compten a casa nostra i al-
guns, fins compten universalment.

Desitjo que aquestes paraules no siguin un trist adeu
si no un arreuveure ple de confiança en l'esde-
venidor perquè sense l'empenta que dona l'espe-
rança i l'esperit de fermesa que ens ve d'una
fé sòlida ens moriríem en un racó vençuts pels
qui no estimen els artistes que amb sacrificis
i força de voluntat volen realitzar un ideal
i donar a terme una missió.

Moltes gràcies a tots i, com us he dit
abans, a reveure!

Amigos míos muy queridos:

Hoy que por primera vez me siento autora de un libro, cosa que siempre estuve muy lejos de mi imaginación, quiero agradecer profundamente la franca y simpática acogida que ha tenido mi obra por parte de una editorial tan importante como la Selecta; así como a la Dirección de la Sociedad Martini y Rossi, que ha tenido a bien ofrecer esta reunión tan agradable en esta Terraza que dirige muy gentilmente la Srta. Bargone.

[De todo mi corazón también agradezco a uno de mis predilectos amigos, José María Pi Suñer, persona tan eminente por su saber y por su gran humanidad y cultura, la amabilidad extrema que

ha tenido queriendo hacer aquí,
entre nosotros, la presentación de
mi libro y, también, muchísimas
gracias a todos vosotros que habeis queri-
do asistir a este acto.

Nada más tengo que añadir. Solo, quiero
que mis últimas palabras sean las
que figuran en la despedida a los
lectores de mi libro « Que aquestes pa-
raules de comiat no fossin un trist
adeu, si no un joïós arreveure », que tra-
ducido al castellano quiere decir

« que estas palabras de
— despedida — no sean un triste adiós si no un
hasta la vista ^{alegre} »

Amics benvolguts,

Fra als voltants de mig any que amb
motiu de la presentació del meu 1er
llibre «Una vida dins la Música»
editat per l'Editorial Selecta, el
nostre entremanyable amic Josep M^a Pi
Sunyer m'encoratjava a seguir escrivint.

~~Per començar~~

de la meua part, com desde sempre,
junt amb la vocació de la Música, he
sentit una forta il·lusió per escriure,
no hem costat gaire de dir que
no us deia adu si no, arreventant i,
així ha ^{sigut; pot ser} ~~estat~~ molt més aviat del que
em pensava encara que aquesta
vegada no més sigui com a

col·laboradora. Com dic en el
pròleg del nostre «Beethoven»
el ~~nostre~~ llibre que avui presenta La Selecta,
jo m'he ocupat principalment
de preparar i ordenar tot el
material i notes són meus els
capítols «Beethoven i la nova
sensibilitat que dóna el piano»,
«Una mica d'història de la
forma Sonata», «Ràpida
anàlisi d'algunes Sonates» i
«Tercer estil». Però de totes maneres
no puc pas dir que m'ha estat
fàcil tota aquesta tasca perquè
aquests darrers anys s'han publi-
cat nous estudis que obren altres

horitzons i calia fer una recerca
a fons i llegir les noves i
recents edicions biogràfiques apare-
gudes arreu del món. En aquests
darrers anys existeix evidentment
una corrent de tornar a les fonts
per extreure'n tot el que es veridic
i deixar de costat els qui han
anat deixant una llegenda
sobrepasant-la a la veritat
històrica.

Doncs, la idea que ens ha dut
a escriure aquest llibre ha
estat d'aportar la nostra
col·laboració a l'esforç actual

de tot arreu i que vegi la llum
un assaig en català i escrit
per catalans, dins la línia
de la visió actual d'arreu del
mon unint-nos aixís a l'home
matge universal amb motiu del
bicentenari de la naixença de
Beethoven. És ^{el resultat} d'aquesta ~~esforç~~ ^{el} esforç ~~al~~
servei de la nostra il·lusió, que
us oferim avui, amb el desig molt
viii, molt fort d'haver col·la-
borat el meu marit i jo, a
~~per~~ aportar a la Música i a la
nostra Barcelona un llibre digne
de ser català.